CYNLLUN GWERS			
Pwnc	**Uned**	**Gwers**	**Cyfnod allweddol**
Daearyddiaeth	**1**	**Sut ffurfiwyd Llyn y Fan Fach?**	**3**

Pwnc: Llyn y Fan Fach

Amcanion:

- Darganfod sut ffurfiwyd y llyn rhewlifol hwn.
- Dysgu geiriau allweddol a labelu diagram sy’n arddangos sut y cafodd ei greu.

Geiriau allweddol:
Llyn y Fan Fach, cwm, rhewlifiant, sgrafelliad, llyn mynydd, marian.

Cyflwyniad/Deunydd Ysgogi Cychwynnol: Llun o Lyn y Fan Fach - sut cafodd y llyn hwn ei greu? Trafodaeth dosbarth.	**Amser** 5 mun
Eglurwch hanes Llyn y Fan Fach gan ddisgrifio ble mae’r llyn. Mae Llyn y Fan Fach yn llyn 10 hectar ar ochr orllewinol y Bannau Brycheiniog. Mae mynyddoedd Picws Du a Waun Lefrith yn edrych dros y llyn ei hun. Roedd wyneb gogleddol Waun Lefrith yn gartref i rewlif yn ystod Oes yr Iâ a gafniodd y cwm lle mae Llyn y Fan Fach bellach. Disgrifiwch, gan ddefnyddio’r PwerBwynt, sut y caiff llyn cwm ei ffurfio dros amser.	10 mun
<u>Gweithgaredd un</u> Disgrifiwch sut y caiff llyn cwm ei greu	10 mun
<u>Gweithgaredd dau</u> Tynnwch a labelwch gwm. Dylai’r disgyblion ddefnyddio’r holl eiriau allweddol yn eu diagram a sicrhau bod eu disgrifiad cynharach yn cynnwys ystyron pob gair allweddol. Dylai disgyblion (neu ddosbarthiadau) mwy abl ddefnyddio’r daflen waith ‘lluniwch a labelwch ffurfiad cwm’ a dylen nhw dynnu llun a labelu’r ffurfiad ar ddechrau’r Oes Iâ ddiwethaf, yn ystod Oes yr Iâ ac ar ôl Oes yr Iâ.	15-20 mun
Ar ôl i’r disgyblion orffen eu tablau, dylen nhw gau eu llyfrau gwaith. Dylai’r disgyblion wedyn gysylltu geiriau allweddol a’u hystyron ar y daflen waith o’u cof. Os yw amser yn brin, gellir cwblhau hwn fel gweithgaredd dosbarth trwy’r PwerBwynt.	10 mun

Sesiwn lawn: Gorffennwch trwy drafod p’un ai yw’r disgyblion yn gwybod am unrhyw lynnoedd cwm eraill.

Gwaith estynedig: Dylai’r disgyblion chwilio ar y we i ddod o hyd i enghreifftiau eraill o gymoedd a llynnoedd mynydd.

Gwahaniaethu: Gall disgyblion sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ddefnyddio’r daflen waith sydd wedi ei hatodi wrth labelu a thynnu llun cwm.
Dylai disgyblion Mwy Abl a Thalentog gwblhau’r ‘daflen lluniwch a labelwch ffurfiad cwm’

Asesu: Trwy ofyn cwestiynau yn y dosbarth a thrwy farcio gwaith dosbarth.

Adnoddau:
PwerBwynt, taflen gweddu’r geiriau allweddol, taflen labelu cwm, taflen lluniwch a labelwch ffurfiad cwm.

Cysylltiadau â llythrennedd/rhifedd:
Llythrennedd - Gall y wers hon gysylltu â llythrennedd yn y ffyrdd canlynol:

- *Gofynnir i ddisgyblion siarad yn glir gan ddefnyddio iaith briodol*

- *Ehangu ar syniadau gyda rhesymau cefnogol*
- *Dewis a threfnu syniadau a gwybodaeth er mwyn rhoi datganiad clir a llawn.*
- *Gwrando ar eglurhad am brosesau, dilyniannau neu sylwadau ac adnabod y prif bwyntiau mewn trefn.*

Rhifedd – Gall y wers hon gysylltu â rhifedd yn y ffordd ganlynol:

- *Amseru digwyddiadau a threfnu canlyniadau.*